

Torsdagen den 30 augusti

Kl. 12.00–13.48

§ 1 Aktuell debatt om bekämpningen av skogsbränderna

*Aktuell debatt om
bekämpningen av
skogsbränderna*

Anf. 1 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru talman! Kristdemokraterna har begärt denna debatt, för vi tycker att det här är mycket angeläget att diskutera. Det har nu gått ett tag sedan dessa bränder, de största vi haft i modern tid, härjade. Frågan vi måste ställa oss är hur vi kan bli bättre.

Det första jag vill göra är att tacka alla dem som gjorde fantastiska insatser. Men vi måste ju titta på hur vi använder statens resurser på bästa sätt, och den fråga jag vill ställa till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson är varför ingen för befälet över statens helikoptrar vid en kris eller katastrof. Borde det inte vara en uppgift för MSB att ta det ansvaret? I exempelvis Italien är det till och med en person som får ta befälet. Är det inte viktigt att ha det ordnat? Måste vi inte ha ett system som fungerar vid både fred och kris men också vid krig?

Det är därför det är så viktigt att vi lägger tillbaka detta. Ni lade över MSB på Justitiedepartementet. Försvarsmakten och MSB måste vara under samma departement, och MSB måste få muskler. Nu är det en organisation som tycker och som har presskonferenser, men den måste få myndighet att samordna och även ta kommandot över de resurser vi har. Det är viktigt i en sådan här krissituation. Det är bättre att skicka fyra helikoptrar och sedan kunna skicka hem två. Annars växer ju branden.

Kristdemokraterna vill ge tillbaka uppgiften till Försvarsmakten att hjälpa till vid den här typen av katastrofer. Vad säger justitieministern om detta?

Anf. 2 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Sommaren 2018 blev extrem på många sätt. Vi svenskar är vana vid att våra somrar regnar bort. Den här gången blev det precis tvärtom. Vi upplevde den varmaste och torraste sommaren på minst 260 år, sedan mätningarna började 1756. Det var varmare än någonsin, det var torrare än någonsin, det var mer långvarigt än någonsin och det var på större områden i vårt land än någonsin – praktiskt taget över hela landet. En dag uppmättes 25 grader varmt på toppen av Kebnekaise. Nu har Sydtoppen smält så pass mycket att det faktiskt är Nordtoppen som är högst. Det skedde nu under sommaren. Det säger oss lite om vilken exceptionell sommar vi hade.

Det här ledde till extrema brandriskvärden över hela landet. Räddningstjänsten har under denna sommar ställts inför sin svåraste uppgift någonsin. Vi talar om hundratals skogs- och gräsbränder som har hanterats av räddningstjänsten nu under sommaren. De tre största brandområdena fanns i Gävleborg, Dalarna och Jämtland. Totalt är det över 25 000 hektar skog som har brunnit. Här mötte räddningstjänsten en situation som faktiskt var avsevärt svårare än den i Västmanland 2014.

Vi ska naturligtvis utvärdera alla de insatser som gjorts. Regeringen har tillsatt en särskild utredare, Jan-Åke Björklund, för att göra det. Men den allmänna bilden är nog ändå den att ställt inför de svåraste skogsbränderna någonsin klarade det svenska samhället uppgiften. Vi gjorde det som vi alltid gör när Sverige ställs inför svåra uppgifter: Vi gick samman, och vi löste detta tillsammans.

När det värsta inträffar måste samhället vara starkt, och det var samhället under den här sommaren. Räddningstjänsten var naturligtvis basen med hundratals brandmän och -kvinnor som drog det tyngsta lasset. Många av dem avbröt sina semestrar för att hjälpa till. MSB klev fram och tog ett ledningsansvar som man aldrig tidigare gjort. Länsstyrelserna bidrog till samordning och ledning. Trafikverket gick in med sina terrängfordon. Kustbevakningen bidrog med sina flygplan. Försvaret bidrog med sina helikoptrar och med hemvärn. Polisen upprätthöll ordningen och höll nyfikna borta. Och så har vi alla dessa tusentals frivilliga – de frivilliga försvarsorganisationerna och det frivilliga brandflyget men också andra frivilliga, som samordnades av Röda Korset.

Utan alla dessa människors enastående arbete hade detta mycket väl kunnat sluta i en stor tragedi. Det räcker att titta på Kalifornien eller Grekland för att förstå vilka oerhörda krafter som är i rörelse när en skog brinner och hur extremt oförutsägbart det är när man hamnar i dessa situationer. Det var alltså 25 000 hektar som brann. Stora ekonomiska värden har gått till spillo, men inga människor miste livet eller blev allvarligt skadade under bränderna i juli – och inga människor blev hemlösa. Man lyckades ringa in bränderna, och man lyckades hindra vidare spridning.

Det allra mesta av detta jobb gjorde vi själva, och det ska all den svenska personal som jobbade i somras ha ett enormt stort tack för. Ni gjorde ett enastående arbete under sommaren för att klara detta. Men vi fick också hjälp utifrån med flygplan, helikoptrar, räddningstjänstpersonal och fordon från Frankrike, Italien, Portugal, Polen, Tyskland, Norge, Finland, Danmark och Litauen. Turkiet var faktiskt också på väg med ett flygplan. Det var precis i slutskedet, så det flygplanet behövdes inte, men de var också beredda att ställa upp när det behövdes. Jag vill därför framföra ett tack också till de länderna. Ni ställde upp när Sverige behövde det. Det är så nordiskt och europeiskt samarbete ska fungera. När andra länder behöver hjälp ställer Sverige upp, som vi har gjort till exempel i Medelhavet under flyktingkrisen med flygplan och båtar från vår kustbevakning, och när vi behöver hjälp ställer andra länder upp för oss. Det är så europeisk solidaritet fungerar på riktigt.

Nu vidtar förstås efterarbetet. De drabbade kommunerna och de frivilligorganisationer som jobbade ska få ersättning för sina kostnader. Det ska inte gå ut över kommunernas äldreomsorg eller barnomsorg att de råkade ut för bränderna under sommaren. Då är det förstås bra, utomordentligt bra, att vi har så starka statsfinanser att vi nu utan problem kan ta fram de

resurser som behövs. Vi har satt av 300 miljoner kronor ytterligare för att kunna lösa den uppgiften. Starka statsfinanser är kanske den viktigaste krisberedskap man kan ha i botten.

Men vi måste också rusta Sverige för fler extremer. Då handlar det om att köpa in materiel som slangarmatur och fordon. Det handlar om att utbilda fler brandmän – vi behöver utöka också den delen – och om att förstärka det luftburna stödet vid brandbekämpning. Allt detta har MSB fått i uppdrag att ta fram underlag för, och vi är beredda att sätta av de resurser vi behöver så att vi redan nästa sommar kan ha en starkare – ännu starkare – beredskap.

Det behövs verkligen. Klimatförändringen är ingen fantasi, som en del tycks tro. Den sker här och nu, och Sverige måste fortsätta vara en stark kraft i världen för att minska den globala uppvärmningen och utsläppen. Men vi måste också rusta oss för en framtid då vi kan möta fler år av extremväder så som vi gjorde i somras.

(Applåder)

Anf. 3 BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Sommarens skogsbränder har varit många, och flera har varit väldigt dramatiska och fått en omfattning som gjort att brandbekämpningen varit krävande och att konsekvenserna, både totalt sett och för många enskilda, har blivit stora.

Men det kommer att ta tid att överblicka kostnaderna och se effekterna fullt ut. Många som har kämpat i skogarna eller drabbats, direkt eller indirekt, av det som hänt har ännu inte bearbetat och landat i sina upplevelser. Brandmän, frivilliga och människor som fick lämna hus och hem vittnar om dramatiska händelser och ett slags överklighet. En företrädare för skogsägarna som jag träffade i Mellannorrland berättade också om behovet av psykologiskt och socialt stöd. Många som har fått sin pensionsförsäkring i form av skog nedbrunnen eller har sett sitt hem eller en fäbodvall brinna ned mår fruktansvärt illa och behöver hjälp.

Även om vi i dag inte kan se hela bilden kan vi dra en del slutsatser. Vi har ju också Räddningstjänstutredningens betänkande att tillgå. Moderaterna har tillsammans med de övriga allianspartierna presenterat ett tio-punktsprogram om sådant som vi tycker är uppenbart och självklart och som vi redan kan se. Jag ska återkomma till detta.

Nu är också tiden att samla in gjorda erfarenheter och synpunkter på alla nivåer och alla håll. Sådant arbete pågår, och det är bra att regeringen också tillsatt en utredare. Till skillnad från hur regeringen hanterade den utredning som tillsattes efter Västmanlandsbranden 2014 kan jag garantera att åtminstone vi moderater, om vi har inflytande, även efter ett regeringskifte kommer att se till att utredningen får slutföra sitt arbete. Det är viktigt att hämta in erfarenheter och bygga på dem när man ska göra samhället mer robust.

Jag har de senaste veckorna träffat räddningstjänst, frivilliga och många andra på olika håll i landet. Den samlade slutsats som de drar är, tycker jag, att de flesta gjorde vad de kunde men att samordning och ledning lämnar mycket i övrigt att önska.

Prot. 2017/18:142

30 augusti

*Aktuell debatt om
bekämpningen av
skogsbränderna*

På flera håll var man inte förberedd. Ingen ansåg sig ha ledartröjan, och det var svårt att initialt komma till tals med exempelvis Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Evakueringar har vi inte tränat på länge i det här landet. Utrymningarna gick bra, men sedan lämnades förtvivlade människor i dagar utan information om läget eller hjälp att hantera praktiska problem.

Volymen av lokala resurser för brandbekämpning varierar, men alla tycks överens om att skogsbränder bekämpas mest effektivt från luften. Att ingripa snabbt är nödvändigt; annars växer skogsbränder, och de är väldigt lömska. Den hjälp vi fick från andra länder hade stor betydelse, och vi är tacksamma för den. Men vi har en hemläxa att göra: Hur samlar vi ihop landets förmåga att bekämpa bränder med flyg, och hur stärker vi den? Moderaterna och Alliansen anser att det krävs en satsning på nationell brandbekämpningsförmåga från luften.

Men detta är komplexa frågor. Ta bara frågan om flygbränsle när skogarna brinner. På tio dagar gjorde man på Svegs flygplats av med fyra års förbrukning av flygbränsle. Det var inte enkelt att få fram bränslet. Tack vare en egen gammal tankbil som man hade, inlånade resurser som man raggade runt för att få tag på och ett resolut agerande av enskilda personer inom Försvarsmakten kunde planen göra sitt jobb. Annars hade de inte haft något att lyfta med.

Men framför allt de italienska plan som lyfte över bränderna använde en tredjedel av sin tid till att åka tur och retur till Örebro för att piloterna skulle få sova. Det går faktiskt att ordna både tankningsmöjligheter och annat mer effektivt än så, och vi måste vi planera för detta framöver.

Det behövs också en bättre ordning när det gäller ledning och samordning när bränder ska bekämpas. Jag har ställt en del frågor till ministern, och jag har noterat att det är väldigt mycket prat om kommunernas ansvar. Jag håller med om detta, men det gäller att också samordna arbetet på nationell nivå. Detta måste bli bättre, och det är regeringens uppgift. Det behövs en krisledning värd namnet i Rosenbad. MSB gör mycket som är bra men saknar fortfarande muskler och var ganska veliga ett tag. Man gick ut med riktlinjer, men man har inte mandat att kräva av andra att de ska vidta vissa åtgärder. Detta är ett bekymmer. Jag tror alltså att det är dags för regeringen att ta tag i dessa nationella frågor.

På söndag ordnar frivilliga krafter i Kårböle ett firande av insatserna. Byn finns kvar, och de är väldigt glada för det. I slutet av september, efter älgjakten, ordnas motsvarande på Storön i Sveg. Det kommer säkert att ordnas aktiviteter på många håll för att glädjas åt att det faktiskt gick någorlunda bra. Utan de frivilliga insatserna hade skogsbränderna blivit värre. Bara i Härjedalen hörde 900 personer av sig, och 400 kom att delta i insatserna på olika sätt. Det är fantastiskt!

Nu måste vi ta vara på engagemanget – rekrytera fler till frivilliga resursgrupper, till hemvärnet och som deltidsbrandmän. Jag noterar att regeringen vill ha fler utbildningsplatser, men problemet är att deltidsbrandmän inte stannar i tjänst. Ersättningarna, jourerna och mycket annat fungerar för dåligt. Detta måste även vi i riksdagen ta itu med.

(Applåder)

Anf. 4 ROGER RICHTOFF (SD):

Fru talman! Mycket har sagts här om kaoset i samband med den senaste branden. Jag skulle vilja gå tillbaka lite och resonera runt hur det har blivit så här. Hur har vi kommit dithän?

Det finns ett antal utredningar, och man fortsätter att vilja skapa nya utredningar. Det finns redan väldigt många som man kan använda, till exempel klimatutredningen från 2007. Den slog fast att vi går mot ett torrare klimat. Man bedömde att våra brandbekämpningsmöjligheter är små.

Detta är stora problem som konstaterades 2007 i klimatutredningen. Vad hände sedan? Ingenting. Jo, man avskaffade brandflyget – ni vet, de som tittar om det brinner någonstans – mellan 2002 och 2007. Det rör sig alltså om en rad beslut som inte beaktar de utredningar som finns. Detta är en följd av det hela. Utredningen skriver bland annat att sannolikheten för skogsbränder kommer att öka, och så lägger man utredningen åt sidan och lägger ned brandflyget.

Man säljer ut Helikopter 4-systemet, som var ett alldeles utmärkt sätt att bekämpa bränder och rädda folk. Man skickar iväg helikoptersystemet för 13,5 miljoner; det värderas till mellan 600 och 900 miljoner.

Detta blir konsekvenserna när man inte gör något åt utredningarna. Nu när man återigen ropar på utredningar måste man använda det som redan finns. Det finns högar med utredningar. Detta skedde under Reinfeldts både första och andra regering, och den nuvarande regeringen har tillgång till allt detta.

De enda som har uppmärksammat detta är, tycker jag, ledarsidorna, som skriver om det, och i viss mån Swebb-tv. Man kan hitta några andra artiklar om detta, men i övrigt är det ganska tyst.

Helikopterutredningen 2008 ligger också till grund för besluten senare om att lägga ned detta. Då hade man alltså klimatutredningen på plats och beslutade om att ta fram en helikopterutredning och sälja av det bästa vi har för brandbekämpning. Helt otroligt!

Sedan kom Moderaterna 2007 med ett förslag om att återinföra brandflyget. Det kan man väl säga var bra. Detta gjordes sedan till viss del, men ekonomin saknas. När man tittar på detta skulle man kunna säga att Moderaterna i alla fall var inne på att hitta bränderna, men de ville inte köpa utrustning för att släcka dem. Omvänt kan man säga att Socialdemokraterna inte vill veta om det brinner – de tog ju bort brandflyget.

Under hela denna period var de så kallade gröna partierna med, under Reinfeldts första och andra regering och under den nuvarande. Vad har de åstadkommit för att värna om denna miljö? Det ni har åstadkommit är egentligen en intellektuell brandgata, ingenting annat.

Vad hände sedan, efter utförsäljningen av helikoptrarna 2012? Jo, sedan kom branden 2014. Det var kaos. Jag återkommer till ledningsförhållandena. När det gäller MSB:s roll har jag många gånger här i kammaren sagt: Sluta att bara samverka! Någon måste samordna verksamheten. Nej, det hjälper inte.

Vad är det då vi behöver för åtgärder? Vad vi föreslår ska göras kommer jag tillbaka till senare i mina andra anföranden.

Då tillsatte man Aud Sjökvist som utredare. Vad gjorde man då? Man ändrade i direktiven till henne. Hon skulle naturligtvis inte belysa konsekvenser och åtgärder. Så flyttade man utredningen till MSB – det sägs att

det var av ekonomiska skäl; jag vet inte. Men det blev oerhört mycket dyrare. Vart tog slutsatserna från den utredningen vägen? Man hade i uppdrag att lärdomar för framtiden skulle framgå av utredningen. Vart tog de vägen? När har detta behandlats?

Denna historia måste vi ta med oss. Vi måste titta i backspegeln och se vad vi, eller ni, gjorde för fel. Vi måste lära oss av det och komma fram till en handlingsplan – jag återkommer till den – för att rätta till detta nu. Det är oerhört viktigt att detta sker.

Den senaste branden 2018 återkommer jag till. Det var ett kaos som innebar att det tog tolv eller tretton dygn innan Morgan Johansson kom på att man kunde använda delegationsparagrafen i lagen om skydd mot olyckor. Den möjliggör för regeringen att göra omdisponeringar av resurser och förändra lydnadsförhållanden. Det var tolv eller tretton dygn med okontrollerade bränder i hela landet innan regeringen kom på att denna lag faktiskt finns. Detta måste man också belysa för att förstå komplexiteten här.

Sedan har alla brandmän och frivilliga gjort ett fantastiskt jobb. Den uppfattningen delar jag till hundra procent.

Anf. 5 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Den här sommaren har på många sätt varit extrem. Det har varit extremt höga temperaturer, extremt stor brandrisk och extrem torka. Inte bara Sverige utan hela norra halvklotet har upplevt värmerekord och bränder. De senaste tre åren var alla, globalt sett, de varmaste uppmätta någonsin, även om inte just Sverige drabbades av extremvärme alla år.

Värmeböljan berodde främst på blockeringen av den försvagade jetströmmen, vilket kan kopplas till klimatförändringarna och en snabbare uppvärmning och avsmältning av Arktis. Redan nu ser vi konsekvenserna av en grads uppvärmning. Nu måste vi göra allt vi kan för att förhindra att extremväder blir normaltillstånd, men vi behöver också rusta samhället för en framtid med ett förändrat klimat.

Vi behöver en kraftfull klimatpolitik. Vi behöver vända utvecklingen och minska utsläppen för att nå Parisavtalets mål. Det är inte för sent, men vi kan inte vänta.

Temperaturerna har varit över det normala 400 månader i rad. Då håller det inte att minska ambitionerna. Då går det inte att säga att någon annan ska göra det, någon annanstans och någon annan gång. Klimatförändringarna sker nu, och då följer ett politiskt ansvar. Då går det inte att skära i miljö- och klimatbudgeten, som de borgerliga partierna och Sverigedemokraterna vill, att gå till val på att avskaffa flygskatten eller att vilja sänka dieselskatten. Det är ju som att hålla bensin på bränderna i stället för att släcka dem.

Vi vet att den extrema sommaren 2018 knappast kommer att vara en engångsföreteelse. Det kan klimatforskare världen över samstämmtigt intyga. Mänskligheten behöver förbereda sig på konsekvenserna av ett varmare klimat, samtidigt som vi ökar ansträngningarna för att minska utsläppen. Bara i år har värmerekorden avlöst varandra i länder och områden världen över: Japan, Nya Zeeland, Kanada, USA, Skottland, Pakistan, Irak, Oman, Armenien och Sibirien.

Det vi ser nu är en global temperaturökning på en grad. Om inget görs och om vi inte i snabb takt ställer om samhället och minskar utsläppen kan vi gå mot okontrollerade temperaturökningar som hotar vår civilisation i grunden. Vi behöver agera.

Sverige måste fortsätta vara en världsledande klimataktör och säkerställa att vi kan förverkliga Parisavtalet, minska utsläppen i EU och se till att Sverige blir världens första fossilfria välfärdsland.

Samtidigt behöver vi förbättra krisberedskapen och satsa på klimatanpassning. Många livsbesparingar förstördes i somras när bränderna härjade och åkrarna torkade ut. Nu väntar foderbrist för djuren i spåren av torkan, med risk för nödslakt och försämrade villkor för djurbönderna.

Miljöpartiet har länge drivit på för ökade resurser till krisberedskap och klimatanpassning. Sådana pengar har också kommit på plats den senaste mandatperioden.

Räddningstjänsten har gjort storartade insatser mot sommarens skogsbränder. Många frivilliga har gjort helt ovärderliga insatser. Sverige visade sig från sin bästa sida när alla gjorde sitt yttersta för att förhindra en ännu större katastrof.

Det var också positivt att myndigheterna reagerade tidigare än vid branden i Västmanland 2014 liksom att MSB tog ett större ansvar och också fick rätt att begära in ytterligare internationella brandbekämpningsresurser från länder som inte ingår i EU:s civilskyddssamarbete.

Det behövs också fler brandflygplan i Norden, antingen genom att EU placerar brandflygplan här eller genom att vi tar ett gemensamt ansvar för inköp i Norden eller nationellt. Att dela kapaciteten mellan länder är effektivare än att alla ska köpa in egna plan som står på marken de flesta år. Samtidigt är det tydligt att mer resurser kommer att behövas framöver.

Miljöpartiet vill att kommuner och landsting ska ta fram handlingsplaner för att klara värmeböljan. Regeringen har fattat beslut om ekonomiskt stöd till lantbrukare som drabbats och beslutat om en rad nya åtgärder som syftar till att utvärdera och åtgärda de mest uppenbara brister som framkommit efter den här sommarens extrema väder.

Sommarens långvariga värme och torra har också påverkat många andra delar av samhället. Inte minst har torkan haft stor inverkan på grundvattennivåerna i både stora och små grundvattenmagasin och lett till låga flöden i flera vattendrag och sjöar. Risk för vattenbrist har därför utfärdats för många känsliga medelstora och stora vattendrag i stora delar av södra och mellersta Sverige. För grundvattnet är situationen i små grundvattenmagasin mycket under det normala i hela Götaland.

I dag fattar regeringen beslut om ytterligare åtgärder för att motverka vattenbrist, bland annat nödvattentankar och regionala vattenförsörjningsplaner. Regeringen har också under mandatperioden löpande gjort rejäla förebyggande insatser. Till exempel har man gjort den största satsningen sedan 90-talet på det civila försvaret, med en förstärkning på totalt 1,3 miljarder under perioden 2018–2020.

För Miljöpartiet är dessa satsningar något som vi har jobbat särskilt mycket för. Regeringen har också förstärkt SOS Alarm, så att man nu kan skicka sms med viktigt meddelande till allmänheten specifikt till människor som befinner sig på en krisdrabbad plats. Man har också tillsatt en utredning om en mer likvärdig, effektiv och säker kommunal räddningstjänst. Det betänkandet har nu skickats ut på remiss.

Vi har också ökat MSB:s anslag med 34 miljoner kronor för räddningstjänst och befolkningsskydd. Vi har förstärkt utbildningen för brandmän och tagit fram en ny grundutbildning för deltidsbrandmän. Detta är många och viktiga åtgärder som vi redan nu har fått på plats, men det behövs mycket mer framöver.

Anf. 6 DANIEL BÄCKSTRÖM (C):

Fru talman! Tack för möjligheten att få debattera dessa grundläggande beredskapsfrågor som är så viktiga för vårt rikets både kortsiktiga och långsiktiga trygghet, utveckling och möjlighet till tillväxt i hela landet! Det är oerhört stora värden som står på spel. Det är oerhört många människor som har berörts under den här sommaren och som har fått fundera på om de kommer att få hjälp i tid.

På valborgsmässoafton värtalade jag på Värmlandsnäs i södra Värmland, under ett tak på en dansbana. Det regnade för fullt, och vi var många där som myste och också funderade på de möjligheter som låg framför oss. Det var vårbruk, skörd och en härlig sommar.

Sedan gick det några veckor med sol och värme, och många gladdes. Men så småningom började glädjen att gå över i en allt större oro över vart vi var på väg. Torkan fortsatte. Nästa regn kom dagen före midsommar. Sedan kom vecka efter vecka med högre värme och allt större brandrisk.

Hemma i Värmland såg jag hur bränderna slog till redan under maj månad. Jag tog upp det i försvarsutskottet. Det var tåg som tände eld på olika sträckor – flera mil. Man bekämpade detta helg efter helg med frivilliga insatser. Det var hemvärnet, och LRF körde sina gödseltunnor för att hjälpa till att frakta vatten och för att stärka beredskapen lokalt. Jag märkte att detta inte nådde hela vägen fram. Vi efterlyste hjälp. Det kom brandflyg från södra Europa, och snart åkte dessa brandflyg hem igen. Bedömde ansvariga att faran var över? Det är en fråga som jag har burit med mig hela denna sommar.

Efter Almedalen trodde nog många att det var dags för semester, inte minst regeringens företrädare, för det dröjde ganska länge innan signalerna kom om vad som hände runt om i landet. Uppemot 80–100 pågående bränder under samma dygn påverkade en stor del av vår befolkning. Det var en oerhört stor del av svenska markägare och skogsägare som såg sina skogar tändas och hur förloppen gick väldigt snabbt.

Uthålligheten har prövats oerhört hårt denna sommar. Vi har sett det lokalt. Vi har sett det regionalt. Och vi har sett det nationellt. Tack för att det finns grannar i väster, i öster och i övriga Europa! Vad hade vi gjort om vi inte hade haft den hjälpen? Och vad hade vi inte kunnat hantera om vi hade fått tillbaka flygen? Men det handlar om insatstider för att få upp ett flyg från södra Europa samtidigt som bränderna har vuxit i omfattning uppe i Sveg, i Ljusdal och i Älvdalen. Ja, det blir enorma konsekvenser i varje brandhärd, från några hektar till flera tusen hektar per brandområde.

Det går att jämföra kostnaden för ett nationellt brandflyg med konsekvensen av de omfattande bränderna vad gäller samhällsekonomiska värden. Det gäller att välja väg, och det gäller att vidta åtgärder i tid. En fråga är då: Varför har inte regeringen gjort mer efter att utredningen efter Västmanlandsbranden 2014 presenterades?

Kring årsskiftet och julfirandet 2016/17 ställde jag en interpellation till dåvarande minister Ygeman om personalrekryteringen inom räddningstjänsten. Det handlade om svårigheten att få personal och framför allt om svårigheten att behålla personal. Svaret jag fick från ministern var att man tillsatt en utredning. Den utredningen gjordes. Den presenterades före midsommar. Det är mycket värdefulla och viktiga förslag som måste förvaltas.

Men nu står vi här efter dessa bränder som flera ledande ministrar har hänvisat till. Nu är det dags att göra utvärderingen. Nu är det dags att göra uppföljningen och också att utkräva ansvar.

Jag förstår. Jag kunde inte förutse att denna sommar skulle innebära så lite regn, men för den sakens skull innebär inte det att jag tror att det kommer att regna varje år framöver.

Jag har oerhört stor respekt för det lokala engagemanget och för det inflytande som våra 290 kommuners beslutsfattare har när det gäller att dimensionera räddningstjänst, men vi måste ge förutsättningar så att vi får en rekrytering som utvecklas och som har folkförankring i hela landet. Statsministern hänvisar till pengar som vi från Moderaterna, Centerpartiet och regeringspartierna har förhandlat fram till det civila försvaret. Ja, på vilket sätt går det till räddningstjänsten? Jag satt inte och diskuterade räddningstjänst för ett år sedan. Jag diskuterade totalförsvaret och planeringen av det.

Informationsspridningen från landets högsta politiker är oerhört viktig, och det är viktigt att den är korrekt. Det har jag också noterat de veckor när detta pågick för fullt.

Jag är imponerad av och oerhört tacksam över det enorma arbete som har gjorts. På en fråga om stridsvärdet var svaret: Ja, vi är trötta, men vi är motiverade. Den motivationen, det engagemanget och den drivkraften ska vi bära med oss framåt när vi nu lägger fram förutsättningarna för att klara kommande år. Då behövs det ansvarstagande och ledarskap. Debatten kommer att fortsätta.

(Applåder)

Anf. 7 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Under sommaren har vår svenska skog brunnit på flera håll i landet, och stora värden har gått förlorade. Det har fungerat som en väckarklocka för många, en väckarklocka om att vi måste rusta oss bättre och ta klimatförändringarna på största allvar.

Jag vill börja med att rikta ett stort tack till alla de brandmän, hemvärnssoldater, frivilligorganisationer och enskilda som deltog i släckningsarbetet. Ni gjorde en fantastisk och heroisk insats. Tack!

Det går inte att diskutera skogsbränderna utan att samtidigt diskutera de bakomliggande orsakerna till att de uppstår. Kopplingen mellan bränderna och klimatförändringen är tydlig även om det verkar som att vissa har tagit på sig skygglappar. Vi har upplevt den värsta värmeböljan och torkan på 260 år, sedan mätningarna inleddes. I framtiden kommer mer extrema väderförhållanden, som häftiga regn, hårda stormar, översvämningar och intensiv värme, att öka som ett resultat av klimatförändringen.

Detta är inget påhitt. Det är hårda fakta. Redan i sommar har vi sett hur människor världen över tvingats fly undan naturkatastrofer, och Sverige är inget undantag.

Att vår skog brinner kommer inte bara att kännas ekonomiskt utan också ekologiskt. Skogen är en av Sveriges viktigaste näringar. Med ett varmare klimat kommer skogsbränderna att öka. Vad kan det innebära för Sverige? Det är en frågeställning som vi måste ta med oss när vi drar slutsatser av sommarens skogsbränder.

Behov av att klimatanpassa Sverige uppmärksammades redan 2007 i slutbetänkandet från Klimat- och sårbarhetsutredningen. I det sägs bland annat: Risken för större och mer intensiva skogsbränder kommer att öka i framtiden.

Då kan man fråga sig: Har vi tagit till oss av den varningssignalen, och har vi rustat oss tillräckligt bra för att möta detta? Jag tycker inte det. Jag anser att mer behöver göras. Det kan bli oerhört kostsamt om vi inte är bättre rustade i framtiden.

Visst har vi lärt oss av branden i Västmanland 2014, och visst fungerade samordningen bättre den här gången. Det är självklart nödvändigt att ersätta de drabbade kommunerna, skogsägarna och frivilligorganisationerna för deras insatser. Det är bra att regeringen avsätter mer för utbildningsplatser för brandmän. Frågan är bara om det är tillräckligt. Det är också utmärkt att en analys och utvärdering ska göras om årets insatser, och det finns säkert anledning att återkomma till dessa frågor senare.

Men en lärdom som vi kan dra redan nu är att vi behöver bättre tillgång till flyg och helikoptrar för bekämpning av bränder från luften. Vi kan inte alltid lita på att de italienska och franska planen finns tillgängliga för oss när vi behöver dem. Vänsterpartiet har därför lagt fram förslag om att Sverige tillsammans med de andra nordiska länderna ska köpa in flyg för bekämpning av bränder. Vi har också föreslagit att de värnpliktiga i sin grundutbildning ska få träna sig i brandbekämpning och annan katastrofbekämpning. Vi menar också att Försvarsmakten måste få ett tydligare direktiv om att bistå samhället i samband med kriser och naturkatastrofer.

Men det allra viktigaste är självklart att långsiktigt förebygga naturkatastrofer och bränder i framtiden. Vi måste vidta åtgärder för att skyndsamt ställa om hela samhället i en mer hållbar riktning. Vi måste komma bort från beroendet av olja, kol och fossil gas. Det är helt nödvändigt om vi vill klara klimatutmaningen och miljön i framtiden. Vänsterpartiet har en plan för hur Sverige kan bli fossilfritt år 2040.

Vänsterpartiet har lagt fram en rad konkreta förslag för ett långsiktigt hållbart samhälle. Vi vill ge ett tydligare uppdrag åt *en* myndighet att bättre samordna arbetet med klimatanpassningen. Vi vill anslå extra resurser till både MSB och SMHI för att bättre arbeta med klimatanpassning.

Kommunerna har också en viktig roll. De har i dag möjlighet att söka statliga pengar för att bedöma och förebygga risker. Behoven är stora, och efterfrågan är mycket större än de pengar som i dag finns att fördela. För att göra det möjligt för kommunerna att genomföra förbyggande åtgärder vill vi därför höja anslaget med 150 miljoner kronor, utöver regeringens, de kommande tre åren. Vi vill även avsätta 300 miljoner extra till länsstyrelserna för klimatanpassningsåtgärder. Vi vill satsa 1 miljard kronor årligen på stöd till kommuner, landsting och företag som vill klimatanpassa och minska sina utsläpp.

Vänsterpartiet vill dessutom inrätta en grön investeringsbank, med minst 100 miljarder kronor i eget kapital, som ska leda klimatomställningen med investeringar i industriomställning, förnybar energi, klimatrenovering av lokaler och hållbara transporter. Vi vill ge tydliga uppdrag till våra AP-fonder att sluta investera i kol, olja och fossil gas. Vi vill så långt som möjligt fasa ut de miljöskadliga subventionerna.

På så sätt står vi bättre rustade för förändrade väderförhållanden samtidigt som vi bromsar Sveriges negativa klimatpåverkan. Vi måste handla nu, för i morgon kan det vara för sent.

Anf. 8 ALLAN WIDMAN (L):

Fru talman! Det framgår redan nu att vi i den här debatten diskuterar inte enbart skogsbrandsbekämpning sommaren 2018 utan i en bredare mening nationens samlade krishanteringsförmåga och förmåga till civilt försvar.

När det gäller krishanteringsförmågan är det min uppfattning att det, som någon var inne på tidigare, har begåtts ett antal stora misstag de senaste decennierna. Ett av de allra största var att regeringen Persson år 2004 föreslog och beslutade att stöd till civilsamhället inte längre skulle vara en för Försvarsmakten dimensionerande uppgift.

Man kan ju fundera på hur detta med ”dimensionerande uppgift” ska tolkas. När jag besöker helikopterskvadronen i Kallax, fru talman, och ställer frågan om de ska ut och bekämpa skogsbränder under den kommande sommaren får jag alltid svaret: Ja, det vet vi att vi ska göra – men eftersom vi inte får förbereda oss, utrusta oss eller planera för den verksamheten kan vi inte ens anpassa våra semestrar så att det blir möjligt att genomföra på ett smärtfritt sätt för den enskilde. Det är naturligtvis en helt rigid tolkning som har lett till att de gemensamma resurser vi har i samhället inte kommer till optimal nytta.

Redan för fem år sedan föreslog en enig försvarsberedning att regeringen skulle se över detta med uppgiften för Försvarsmakten att stödja civilsamhället. Trots att det nu har gått fem år är någon sådan utredning fortfarande inte på gång. Jag noterade att Morgan Johansson för ett par veckor sedan gav MSB i uppdrag att titta på den väldigt smala frågan på vilket sätt Försvarsmaktens helikoptrar kan komma till användning i skogsbrandsbekämpningen. Det är ett alldeles för smalt anslag. Försvarsmakten har resurser på många områden som kan vara till nytta för vår krishanteringsförmåga. Det handlar om transporter, sjukvård, logistik och helikoptrar och flygplan.

Ett annat viktigt misstag begicks mer i närtid, år 2014, vilket Mikael Oscarsson var inne på. När omvärldsläget höll på att försämrats som mest drastiskt bestämde sig regeringen och statsministern för att dela upp civilt och militärt försvar på två olika departement – i ett ögonblick när vi återigen skulle börja med en totalförsvarsplanering, nämligen samordningen mellan dessa olika försvarskomponenter. Detta ledde naturligtvis till att det uppstod revirstrider mellan Justitiedepartementet och Försvarsdepartementet när det gällde totalförsvarsplaneringen. Det ledde också till att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kom att hamna under ett departement och Försvarsmakten under ett annat.

I sin senaste rapport – under ledning av ordföranden i Försvarsberedningen, Björn von Sydow – föreslog en enig beredning att man nu skulle återföra det civila försvaret till Försvarsdepartementet för att just åstadkomma en effektiv samordning. Huruvida en kommande regering kommer att ta upp detta förslag eller inte återstår att se, fru talman. I rapporten *Motståndskraft* föreslog beredningen också att vi skulle inrätta en ledningsstruktur för det civila försvaret. Det tog regeringen ungefär åtta månader att tillsätta utredningen, fru talman, och jag är rädd att jag måste förmoda att beslutet fortfarande inte skulle vara fattat om vi inte haft skogsbränder den här sommaren.

Beredningen talade också om behovet av regionala förstärkningsresurser i det civila försvaret. I beredningen reserverade sig Liberalerna som ensamt parti till förmån för civil grundutbildning med plikt. Det gjorde vi dels därför att vi behöver ha det som ett alternativ för dem som vill genomföra vapenfri tjänst, dels därför att även bränder kommer att vara en viktig del i det som drabbar oss i händelse av krig och kris. Vi menar att det är fullt möjligt att under de kommande fem åren med plikt utbilda 2 500 brandsoldater som kan användas både i fredstid och vid kris och krig.

Fru talman! Jag har besökt räddningstjänsten i Enköping-Håbo under sommaren, och jag har även besökt brandområdet Färila i Ljusdal. Jag känner en viss oro över utvecklingen när det gäller vårt brandförsvaret. Den bild jag får är att våra enheter i räddningstjänsten mer är dimensionerade för att släcka lägenhetsbränder och ta hand om bilolyckor; sällan eller aldrig övar man i det stora, sammansatta formatet. Nu har vi en totalförsvarsövning som kommer 2020, och en fråga jag gärna riktar till inrikesministern är i vilken mån det övningstillfället kommer att användas för att öva just den storskaliga skogsbrandsbekämpningen.

(Applåder)

Anf. 9 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru talman! 70 procent av vårt land består av skog. Vi är det land som har mest skog i Europa.

Det som hände den här sommaren visar att Sverige saknar resurser att hantera denna typ av skogsbränder. Och jag kan tala om en sak, mina damer och herrar: Kriser händer igen. Vi måste ha en större beredskap. Vi måste ju lära oss någonting av det som har hänt! Vi kan inte presentera för svenska folket att vi inte kan bättre, utan som flera här har påpekat måste vi se till att använda statens resurser på ett bättre sätt.

Som flera har varit inne på gjorde räddningstjänsten storartade insatser, men det visar på en svaghet i samhällets förmåga att möta allvarliga fredskriser – för att inte tala om krig, om det värsta skulle hända. I praktiken tog reservutrustningen slut. Det gäller brandsläckningsutrustning, slangar, motorsprutor etcetera. Försvarsmakten gjorde berömvärda insatser med helikoptrar, markpersonal och hemvärnspersonal – dock även här i praktiken på frivillig basis eftersom stöd till det civila samhället inte ingår i Försvarsmaktens uppgifter. Exempelvis kunde man alltså inte kommandera personal att avbryta semestern för att delta.

Det visade sig återigen att Sjöfartsverkets helikoptrar, en statlig resurs, inte hade utrustning för att släcka bränder. De hade inte ens krokar för att ha brandtunnorna monterade. Detta har jag stått i kammaren och tjatat mig blå om i ett antal debatter, senast i höstas, men för döva öron. Ansvarig minister sa att detta inte är någon uppgift. Det är självklart: Statens helikoptrar, som är så dyrbara, måste kunna användas på bästa sätt. Sjöfartsverket måste få den uppgiften.

Alla dessa svagheter i svensk brandberedskap stod klara redan efter bränderna i Västmanland 2014. Trots detta vidtogs inte de nödvändiga åtgärderna av regeringen. Trots att det borde framstå som klart att statens resurser för räddningstjänst vid allvarliga kriser, i värsta fall krig, borde förstärkas och samordnas flyttades MSB från Försvarsdepartementet till Justitiedepartementet – något som knappast bidragit till bättre samordning och ett effektivare utnyttjande av statens resurser.

Konklusionen är att nu gäller det att tänka framåt på hur vi kan se till att göra det här bättre.

Vi kristdemokrater kräver följande åtgärder: att MSB återförs till Försvarsdepartementet och får ansvaret för statens resursfördelning av exempelvis helikoptrar, att Försvarsmakten ges i uppgift att vid allvarliga kriser understödja det civila samhället och att Sjöfartsverket ges motsvarande uppgifter samt att den planerade beredskapspolisorganisationen ska kunna användas vid allvarliga kriser i såväl fred som krig. Vi var ju överens i Försvarsberedningen om att en beredskapspolisorganisation skulle inrättas, men naturligtvis måste vi kunna använda den också i fredstid. Det blir ju orimligt att ha en sådan bra resurs som beredskapspoliser om de inte ska kunna användas i fred. Det tror jag att de flesta i det här landet förstår.

En utredning bör påbörjas omedelbart för att inom ramen för uppbyggnaden av det civila försvaret, som Försvarsberedningen föreslog i vintras, återskapa regionala undsättningskårer, liknande de som fanns tidigare, med förmåga att släcka bränder, röja rasmassor, leda större räddningsinsatser med mera. I och med att värnplikten återinförs skulle värnpliktiga kunna direktutbildas för dessa uppgifter. Där skulle en viktig del kunna vara kontraktsanställningar likt de som deltidsbrandmännen har. De kontraktsanställda skulle då kunna vara gripbara i fred.

Sedan måste det utredas hur vi i Sverige kan se till att ha tillräckligt med bekämpningsmöjligheter från luften över hela landet. Vi såg ju nu att det inte bara brann på ett ställe. Vi hade en stor brand i Västmanland 2014 på 14 000 hektar och nu nästan dubbelt så mycket på olika ställen. Man måste kunna ha beredskap att hjälpa till på flera ställen. Vi som är det land i Europa som har mest skog – vårt land består av 70 procent skog – måste vara det land som har bäst resurser och ska kunna hjälpa andra. Då duger det inte att behöva ta hjälp från Norge. Statsrådet räknade upp alla länder som hjälpte till, nästan hela Europa. Exempelvis har motsvarande MSB i Norge 22 helikoptrar, egna eller kontrakterade. Vårt arma MSB har ingen.

Ministern sa att MSB klev fram. Ja, det gjorde de. Men de hade ju inga formella befogenheter, som generaldirektören själv har sagt. De lyssnade, men vi måste ju se till att ge dem befogenheter att fördela resurser och fatta beslut om var vi ska använda helikoptrarna.

Morgan Johansson får nu tillfälle att förklara hur det kommer sig att regeringen inte har gett Försvarsmakten i uppgift att hjälpa till vid civila kriser. Kommer regeringen snarast att göra detta?

(Applåder)

Anf. 10 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Det har sagts många egendomliga saker i den här debatten hittills. Några av de mest egendomliga kommer från Sverigedemokraterna och Roger Richtoff. Han säger att vi inte har något brandflyg som kan spana efter bränder. Känner han inte till frivilliga flygkåren? Känner han inte till Kustbevakningens flygplan, som har varit igång hela sommaren för att just spana efter bränder? Den kapaciteten har vi.

Vidare säger han att det gick tolv tretton dygn innan Morgan Johansson kom på att det fanns en lag om skydd mot olyckor som kunde tillämpas. Det har han fullständigt fått om bakfoten. Det finns en lag om skydd mot olyckor. Den tillämpas av räddningsledarna och räddningstjänsten och ger dem väldigt stora befogenheter för att klara av situationer. Det är ingenting som jag behöver fatta några särskilda beslut om eller som regeringen behöver ingripa för. Detta har han som sagt fått helt om bakfoten, och han är helt ute och reser när det gäller hur krisbekämpningen fungerar.

Beatrice Ask säger att MSB var veliga. Jag tycker att det var precis tvärtom. Som jag sa i mitt inledningsanförande klev MSB in och tog ett ledningsansvar som man aldrig någonsin tidigare har gjort, och man gjorde det på ett utomordentligt bra sätt. I vissa situationer var det också helt avgörande. Jag kan ge ett exempel. Man dirigerade helikoptrar ned till södra Sverige och placerade dem i Växjö för att vara beredda på att rycka ut när brandriskvärdena försämrades mycket kraftigt i Sydsverige. Det fanns en risk för att det skulle kunna börja brinna också i tätbefolkade områden i landet, vilket skulle kunna leda till mycket stora bekymmer, som alla förstår. Och det var tur att man gjorde på det sättet, för precis de dagarna började det brinna i Blekinge där man fick rycka ut och släcka branden. Samma utveckling var på väg i Göteborg. Bland annat en brand på Hisingen kunde ha utvecklats mycket allvarligt. Detta är konkreta exempel på hur de tog ett ledningsansvar genom att samordna på ett sätt som de inte har gjort tidigare.

Det kan hända att man behöver ge dem ytterligare formella befogenheter för detta. Det är jag öppen för att göra, och det är precis detta som utvärderingen ska titta på. Men att påstå att de inte tog ett ledningsansvar under den här sommaren är faktiskt helt fel.

Det är också fel att påstå att man inte lärde sig någonting av Västmanland. Det är precis tvärtom. Vad lärde man sig av Västmanland? Jo, framför allt tre saker: att sätta in många insatser tidigt så att man snabbt kunde gå in och släcka bränder, att ringa in bränderna och att upprätta begränsningslinjer som sedan skulle hållas så att man inte hamnade i samma läge som i Västmanland, där man i stället fick jaga branden. Precis den taktiken använde man sig av. Man begärde också internationella insatser tidigt, mycket tidigare än vad man gjorde 2014. De kom också på plats mycket fortare än tidigare.

Vad behövs framöver? Det behövs mer materiel. Det behövs en utökad utbildningstakt för deltidsbrandmän, och för detta går vi in med pengar redan från nästa år. Det behövs också utökad luftburet stöd. Bland annat tittar vi på helikoptrar och flygplan.

Det här kommer naturligtvis att kosta pengar. Och den här regeringen, som jag företräder, kommer alltid, varje dag i veckan, att ha mer pengar att sätta av för krisberedskap än vad Alliansen plus Sverigedemokraterna kommer att ha. Varför? Jo, därför att vi inte går till val på gigantiska skattesänkningar. Vi säger att det här måste vi prioritera framöver.

Vi är beredda att sätta av de resurser som behövs. Frågan är: Är ni det? Är ni beredda att prioritera detta framför skattesänkningar?

(Applåder)

Anf. 11 BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Det är lite tramsigt att börja köra med skattefrågor och annat i det här sammanhanget. Jag tror att Morgan Johansson är väl informerad om att våra anslag till försvar och civil beredskap vida överstiger regeringens.

Jag kanske var lite hård när jag sa att MSB var lite veliga. Men jag sa det utifrån att jag har talat med många som arbetade lokalt. Initialt, som jag var noga med att säga, visste man inte vad man skulle svara folk. Man ansåg sig inte ha ansvar för bränsle. Det var många sådana saker som fallerade. Man skickade frågande människor från kommunerna till olika handläggare för att försöka reda ut saker. Det var struligt i början, och det berodde på att man inte hade tillräckligt mandat, tillräckliga muskler. Detta är något som man måste jobba med.

Det är klart att vi har lärt av branden i Västmanland. Skam vore det annars. Men det är klart att en gedigen utredning som hade fått slutföras möjligen hade fått lite mer djup av de erfarenheterna.

I och med att MSB fick fler uppgifter gjorde de naturligtvis sin läxa. Men de är ju en aktör i sammanhanget, och det är alltid bra om utredningar görs av någon som inte själv har fingrarna i syltburken, tror jag.

Det är mycket som har sagts i den här debatten. Det är klart att vi kan diskutera klimatpolitiken och långsiktiga åtgärder. Men jag anser att det är väldigt bra att räddningstjänstens situation har kommit upp på den politiska agendan, för när det brinner vill vi ha hjälp och att hjälpen ska komma snabbt. Och det finns stora brister. Det är lätt att tala om kommunernas ansvar, men vad vi ser i räddningstjänstutredningen och på många håll är att enheterna är väldigt små. Brandmännens riksförbund har genomfört en enkät inom räddningstjänsten som visar att det brandmän upplever är att de behöver bättre utrustning och att det finns stora behov.

När polackerna kom till Härjedalen, vilket medborgarna var väldigt glada över, var det räddningstjänstmedarbetare som sa: Vi skulle också vilja ha sådana där nya bilar, för vi har ofta ålderdomlig utrustning.

Det är viktigt att vi i riksdagen vågar diskutera de resurser som ligger här och de utredningar som finns. Nu har regeringen sagt att man ska öka antalet platser för deltidsbrandmän. Det är väldigt bra. Vi saknar 2 500 sådana. Men det vi inte pratar om är att många slutar ganska snabbt. De ska ha jour var fjärde vecka och en utryckningstid på fem minuter. Det är en bundenhet som många tycker att de får för dåligt betalt för, och det kan man kanske hålla med om.

Det är på vissa håll svårt att rekrytera frivilliga krafter, för det finns inte personer i de ålderskategorier som skulle vara som mest användbara. Många vittnar också om att arbetsgivare i dag är lite tveksamma och tycker att det är lite svårt att släppa iväg personer att ta tjänst som deltidsbrandmän, så att de kan rycka ut. Det är väldigt slimmade linjer. Även kommuner tycker att det är jobbigt när personal ger sig iväg.

Det här måste redas ut. En väldigt stor del av den kompetens och de resurser vi har när det gäller att skicka ut folk på bränder, översvämningar och annat finns hos deltidsengagerade människor som även gör något annat. Vi måste ta itu med de här surdegarna och se till att det blir en bättre ordning.

När det gäller skogsbränderna har vi från Alliansen i omgångar motiverat om en bättre tingens ordning. Jag hoppas att vi den här gången går i mål och får bättre kraft. Vi kan inte bara lita på att få stöd från andra länder, även om det är väldigt bra och tacknämligt när vi får det.

(Applåder)

Anf. 12 ROGER RICHTOFF (SD):

Fru talman! Ministern sa att brandflyget fungerar jättebra. Så kan man tolka det. När vi säger att man avvecklade brandflyget mellan 2002 och 2007 stämmer det tydligen inte – det är klart att brandflyget finns kvar för att upptäcka bränder.

Men det här avvecklades och stöds inte. Hans Pålsson, ordförande i Motorflygförbundet, skriver i en debattartikel – men han har väl fel och hittar väl på – att man vid de här flygfälten, som är oerhört viktiga för att bevara brandflyget, ser att man inte har det stöd från politikerna som man vill ha. Han och de andra artikelförfattarna, däribland Motorflygförbundets generalsekreterare, påtalar att det är en brist om beslutsfattarna inte förstår att de lokala flygplatserna är oerhört viktiga för detta. Dessutom uppmanar de näringsministern, vid den här tiden Morgan Johansson, att inte glömma bort de här flygplatserna. Jag kan lämna över artikeln till ministern sedan. Nu flyger man enligt artikelns uppgifter i stort sett gratis. Det är det man bygger på. Men tidigare ersattes man med en summa pengar och fick betalt för det man gjorde.

Sedan tycker jag nog att det är lite väl magstarkt, ministern, att strunta i alla utredningar och hänvisa till att det fungerar bra, att man upptäcker det här och att ni har en bra ledningsresurs. Det har ni inte. Din ledarskapsförmåga ifrågasätter jag starkt.

Vad vill vi då göra? Vi vill vidta omedelbara åtgärder. Vi behöver en nationell krisenhet, som ska lyda direkt under statsministern. Vi behöver ta fram handlingsplaner med tidsplaner för de åtgärder som de här utredningarna visar. En person som absolut skulle vara en lämplig ledare sitter här i kammaren, nämligen Björn von Sydow. Det är en person som är utmärkt på att leda utredningar. Jag deltar själv i några av dem. Såvitt jag vet är han inte sverigedemokrat än så länge. Kanske blir han inte det heller. Men det är ett exempel på när man tar chefer som är allmänt duktiga.

Vi behöver ta fram tidsplanen med handlingsreglerna. Varför inte bilda civilområden, vilket vi tog fram förslag på i *Motståndskraft*? De 21 länsstyrelserna kanske bildar fem sex civilområden, som vi sa. Landshöv-

dingen får en planeringsroll över de här områdena. Den rollen ska naturligtvis flyttas tillbaka under statsministern och inte finnas under justitieministern.

Sedan är det viktigt att börja rekrytera chefer till våra statliga myndigheter med hänsyn till kompetensen och inte utifrån partibok. Det gäller inte minst MSB. Jag ska inte kommentera deras generaldirektör personligen. Det räcker när han pratar själv.

När man gör det här måste man börja öva. Man måste öva, öva och öva, annars kommer det aldrig att fungera. Norrmännen, som var inne och flög, flyger i cirklar och tittar var den förra släppte sin last. Sedan kommer nästa. Man måste öva upp förmågan för att få det här på rätt ställe. Vår Helikopter 14 – vi har väl 18 stycken, tror jag – ska utrustas med brandbekämpningsutrustning, men inte alla. Det behövs inte, för några står alltid på backen. Det här gäller även Helikopter 16. Och så börjar vi öva, öva och öva. Men det kostar 250 000–270 000 i timmen. Det är de resurserna det är fråga om. Vad gör vi då? Ni har ju avyttrat Helikopter 4.

Jag återkommer med ytterligare förslag under mina sista två minuter.

Anf. 13 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Miljöpartiet har fokuserat på miljö- och klimatpolitiken i snart 40 år. De senaste fyra åren har vi i regering påbörjat omställningen mot ett mer hållbart samhälle och mer än fördubblat miljöbudgeten. Men vi är långt ifrån färdiga. Vi har bara börjat och har mycket kvar att göra.

Hösten 2017 antog Miljöpartiet en klimatfärdplan med 140 förslag för att Sverige ska leva upp till Parisavtalet. Efter skogsbranden i Västmanland 2014 lade Miljöpartiet fram förslag om mer resurser kopplade till extrema väderhändelser och brandflyg. Då möttes vi av ifrågasättanden. Nu är det helt andra tongångar. Allt fler har insett att extremväder är någonting som vi måste hantera politiskt. Denna sommar är bara en försmak av vad en varmare värld verkligen betyder. Om vi inte gör något kommer resursbrist, vattenbrist och skogsbränder att få enorma konsekvenser. Människor runt om i världen drabbas redan, och allt fler personer kommer att behöva fly från krig och konflikter som uppstår i torkans och resursbristens spår.

Miljöpartiet har under sommaren lyft fram förslaget att ur ett samordiskt perspektiv ta fram riskanalyser och förmågebedömningar som komplement till de nationella inventeringarna för att skapa en starkare och gemensam nordisk samhällssäkerhet med bland annat en gemensam släckningsförmåga. Vi vill satsa 500 miljoner extra varje år på det statliga stödet till klimatanpassningar för att rusta Sverige inför extrema väderhändelser. Miljöpartiet vill både bredda och stärka civilförsvarets del inom totalförsvaret. Vi ser behovet av en betydligt bredare ansats i Sveriges förmåga att möta extrema väderomställningar och klimatförändringar. Vi tror att i stort sett alla organisationer som vill bidra kan vara en del av det civila försvaret. I den civila beredskapen ingår även lantbrukare, alltså företagare. Lantbruket förtjänar för övrigt ett stort tack för sommarens insatser, som det gjorde på eget initiativ. Det är en otrolig styrka och kraft vi har i alla organisationer i vårt civilsamhälle.

Vi har nu också för den kommande mandatperioden presenterat en investeringsplan för att ställa om till ett fossilfritt samhälle. Bland annat ska den sista droppen fossilt drivmedel säljas 2030, och Sverige ska ha 100 procent förnybar el. Vi måste säkerställa vår livsmedelsförsörjning och en ökning av den hållbara livsmedelsproduktionen. Det svenska lantbruket behöver bli mer motståndskraftigt och mindre importberoende. Samtidigt behöver vi inleda en långsiktig och strukturell omställning till ett mer ekologiskt jordbruk där miljöpåverkan minskar.

Klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar. De beslut vi tar nu är avgörande för planeten de kommande generationerna. Det är bra att vi ägnar den här eftermiddagen åt att utvärdera och tänka framåt, men minst lika viktigt för att öka vår krisberedskap i Sverige och EU är att vi på allvar minskar utsläppen och gör allt vi kan för att bromsa klimatförändringarna.

Anf. 14 DANIEL BÄCKSTRÖM (C):

Fru talman! Det är givetvis så att många har dragit erfarenheter i det praktiska av det som hände 2014 och vid andra tillfällen när det har brunnit i Sverige. Man har också sett hur det är med sårbarheten. Beredskapsläget är sårbart. Att man saknar 2 500 medarbetare inom räddningstjänsten runt om i landet och att rekryteringssvårigheterna är stora är oerhört viktiga frågor att börja prioritera.

Jag håller med om att tillgången till materiel och slangar och den typen av frågor också är något som vi måste prioritera. Det vi hade i dimensioneringen av resurser inför sommaren räckte ett tag. Sedan var slangarna trasiga eller utrullade, och branden hoppade över och man fick kalla in förstärkning. När förstärkningsresurserna nationellt börjar sina är det här en fråga att verkligen analysera.

Det behövs tydligare mandat, och det behövs tydligare ansvarsförhållanden, inte minst i mötet mellan en förstärkt räddningstjänst lokalt och alla ideellt intresserade och engagerade och hjälpsamma människor – för sådana har jag också mött. Jag träffade en så sent som i går som körde en gödseltunna vid en av bränderna under sommaren. Även om det fungerar på många håll finns det fortfarande en hel del platser runt om i kommunerna i Sverige där man behöver trimma det här och öva tillsammans före en kris och före en brand, för det är sällan samövat. Vad är min uppgift i ett skarpt läge? Vart ska jag köra? Vad ska jag göra med vattnet som jag hämtar, och vad kan jag hjälpa till med för att vi ska få ut bästa effekt?

Precis samma frågeställning blir det kring behovet av att ha ett närvarande flyg som kan bekämpa bränder från luften.

Vi kan följa upp och fundera över responsen från regeringens företrädare på den här frågan tidigt i somras och i slutet av sommaren. Insikterna kom i kapp. Vi kan också stanna upp och fundera över hur viktigt det var när flygen väl var här och man kunde ta sig an nya bränder så att det inte blev stora och negativa konsekvenser av dem. Då koordinerades flygplanen till många olika platser för att släcka tidigt. Det gav effekt. Det gav också, tycker jag, praktisk erfarenhet av hur viktigt det är att ha ett närvarande, tillgängligt flyg som kan bekämpa bränder.

Precis lika viktigt är det här som vi hörde tidigare om tillgången till logistik ute i hela landet. Man fraktade flygbränsle från Luleå flygplats ned till Sveg, och man gjorde det under några få timmar för att anpassa också till hur det praktiska såg ut lokalt. Det var ett enormt arbete av flygplatsansvarig i Sveg som fick detta att fungera. Men det var inte trimmat på förhand. Vi behöver ha fler depåer runt om i landet där vi har tillgänglig materiel men också bränsle. Vi kan göra detta tillsammans om vi planerar för ett starkare totalförsvaret civilt och militärt.

Resurspoolerna behövs, och det är viktigt att tänka på hur man ska rekrytera så att det finns närvarande personal.

Släckningsbaljor till Försvarsmakten och krokar på statliga helikoptrar borde vara angeläget och möjligt att snabbt åstadkomma utan att behöva utreda frågan alltför länge. Den typen av praktiska och konkreta åtgärder har vi efter de här månadernas bränder många exempel på, och de skulle kunna hanteras under innevarande budgetår.

(Applåder)

Anf. 15 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Skogsbränderna har på ett brutalt sätt synliggjort konsekvenserna av klimatförändringarna. Jag tror att det har blivit tydligt för väldigt många människor runt om i landet. Jag tycker därför att det är skrämmande att flera av riksdagspartierna som deltar här i debatten inte verkar ta varningssignalerna om klimatförändringen på allvar. Sverigedemokraterna verkar helt sakna en politik på miljö- och klimatområdet. Jag är inte heller särskilt imponerad av de övriga borgerliga partiernas miljö- och klimatpolitik.

Vi har ett gemensamt ansvar för vår gemensamma framtid, och ingen kommer undan det ansvaret. Vi måste kunna diskutera både hur vi rustar oss bättre för att bekämpa bränderna och hur vi förebygger att de uppstår. Ni har chansen att återkomma här i ytterligare inlägg och förklara hur ni ser på klimat- och miljöfrågan.

Att hänvisa till en utbyggnad av kärnkraften, som vissa partier har gjort tidigare, är både kortsiktigt och riskabelt. Kärnkraften är inte förnybar utan är beroende av uran som också kommer att ta slut. Miljöproblemen runt kärnkraften är stora såväl vid brytning och drift som vid slutförvar. Avfallet kan vara farligt i 100 000 år.

Det måste helt enkelt till andra lösningar för att möta klimatförändringarna – lösningar som bygger på förnybar energi som sol, vind och vatten. Det går att göra om den politiska viljan finns, och det måste göras. Vi har inget val.

Nu pågår det viktiga eftersläcknings- och efterarbetet runt om i skogarna. Det är ett arbete som kommer att ta mycket lång tid. I det här arbetet har ett stort ansvar lagts på skogsägarna. Vänsterpartiet anser att vi bör utreda om ansvaret i stället borde ligga på myndighetsnivå. När MSB deltar i katastrofarbetet bör inte skogsägarna behöva ta hela ansvaret för eftersläckningsarbetet.

Vi behöver också stärka beredskapen på en rad områden som jag tidigare har berört. Men vi behöver också stärka räddningstjänsten runt om i landet. Det behövs betydligt fler brandmän, och det är bra att regeringen nu vill avsätta mer resurser till att utbilda brandmän. Men brandmännen

behöver också betydligt bättre och drägligare arbetsvillkor och högre löner. Vi behöver också se över hur vi kan förstärka deltidsbrandkårerna. Under en lång tid har det varit svårt att rekrytera till just deltidsbrandkårerna. Kommunerna skulle exempelvis kunna uppmuntra sina anställda att ingå i deltidsbrandkåren, och även större företag skulle kunna ta ett ansvar. I dag finns det till och med företag som förbjuder sina anställda att vara med i deltidsbrandkåren. Kraven för att bli och villkoren för att vara deltidsbrandman behöver också ses över.

Ytterligare ett perspektiv som lyfts fram av politiker i de drabbade kommunerna är att det inte finns någon nationell organisation för att ta hand om de psykosociala konsekvenser som kan följa efter en stor katastrof. Jag tycker att det är en viktig aspekt som vi bör ta till oss och titta vidare på.

Jag skulle också vilja ställa en fråga till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson, och den är om han kan tänka sig att ge ett tydligare ansvar till *en* myndighet att samordna arbetet med klimatanpassningen.

Anf. 16 ALLAN WIDMAN (L):

Fru talman! Bara i Försvarmakten finns det i dag på papperet drygt 30 medeltunga helikoptrar. Av dem var över tid två till tre verksamma vid skogsbrandssläckningen under sommaren medan det till exempel vid något tillfälle var upp till sju helikoptrar från Norge. Det här är inte uttryck för bristande effektivitet eller dålig ordning på utrustningen i Försvarmakten, utan det här är en direkt effekt av att Försvarmakten inte får planera för, inte får utrusta sig för och inte får öva på stöd till det civila samhället.

Jag har ställt frågan tillsammans med Mikael Oscarsson till inrikesminister Morgan Johansson om han har funderat över möjligheten att gå tillbaka till den ordning som gällde före 2004. I min värld handlar detta inte bara om att civilsamhället får bättre stöd, utan det handlar också om fler flygtimmar för både helikopterförare och flygförare i Försvarmakten och därmed också en högre förmåga i deras militära uppgift. Jag tror dessutom att när vi talar om folkförankring av vårt svenska försvar är stödet till civilsamhället alldeles särskilt viktigt.

Ja, Helikopter 4 var en fenomenal helikopter. Om Roger Richtoff har googlat på avvecklingen vet han att det fanns en del engagerade röster som försökte stoppa det där. Men nu är det dessvärre gjort. Nu handlar det om att se till att rusta de helikoptrar vi har för en bredare uppgift inkluderande stöd till civilsamhället.

Innan vi här i Sverige rusar iväg och köper skogsbrandsflygplan skulle vi också kunna fundera över att titta på de möjligheter som finns att tillfälligt ställa om C-130 Hercules eller Transportplan 84 för skogsbrandssläckning. I Natos civilskyddsmekanism har man anordnat det på det sättet att de också kan användas i släckningsarbetet. Det hade också kunnat vara en vinn-vinnlösning.

Inrikesministern har inte heller kommenterat huruvida det är regeringens och statsministerns avsikt att så småningom sätta samman civilt och militärt försvar i Regeringskansliet igen och därmed åstadkomma bättre samordning och få större effekt.

Så här mitt i debatten vill jag också rikta ett varmt tack till alla dem som inom och utom tjänsten medverkade till släckningen av inte bara de tre stora bränderna utan också de många andra bränder som rasade under sommaren.

För några veckor sedan ställde jag också en skriftlig fråga till inrikesministern om vilka åtgärder han var beredd att vidta för att de människor som har gjort de här fantastiska insatserna skulle kunna medaljeras i särskild ordning av regeringen. För några dagar sedan fick jag till svar att det inte finns någon medalj men att regeringen kommer att tacka dem som har hjälpt till.

Fru talman! Jag tror att om regeringen hade velat skapa en medalj hade det varit ganska lätt gjort. Och jag tror mig veta, utifrån min erfarenhet av veteranpolitik, att det hade varit synnerligen uppskattat av de som nu har gjort en insats. Men jag förstår att man inte vill ta det steget. Då vill jag i stället fråga inrikesministern: På vilket sätt avser regeringen att ge det vederbörliga tack till enskilda och andra som man menar att man är skyldig dem?

(Applåder)

Anf. 17 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru talman! När vi begärde den här debatten ville vi att den skulle vara framåtsyftande, för att se hur det här kan göras på ett bättre sätt i framtiden. Nu har justitieministern möjligheten att svara tydligt på de här sakerna. Jag repeterar gärna frågorna.

Den första frågan gällde att MSB ska återföras till Försvarsdepartementet. Inser regeringen att ni gjorde ett stort misstag när ni gick åt det andra hållet och tog bort MSB från Försvarsdepartementet?

Är ni med på att ge det nationella ansvaret för resursfördelning till MSB? Är ni med på att det är helt orimligt att det inte är någon i det här landet som kan bestämma över statens helikoptrar? Det är ju helt orimligt. Kan vi få höra det klart och tydligt från ministern?

Sedan gällde det Försvarsmakten. Är ni med på att ge Försvarsmakten i uppgift att vid allvarliga kriser understödja det civila samhället? Det har stor betydelse. Allan Widman framhöll tidigare att vi har många helikoptrar. Vi har 15 stycken Black Hawk, och vi har 16 stycken Helikopter 14. Över tid, som har påpekats här, var det mellan två och tre helikoptrar som användes, samtidigt som andra länder hjälpte oss. Visar inte det här hur orimligt det är att man inte får dimensionera för detta?

Är ministern med på att ge Försvarsmakten tillbaka ansvaret för att hjälpa till? Finns det något formellt hinder? Hur kommer det sig att ingenting har skett när det gäller tilläggsuppgifter, varken under branden eller nu senare?

Det finns i dag tio besättningar som har utbildning för och som klarar av att hantera de här brandtunnorna. Det är stora brandtunnor som klarar 2 500 liter. Det är en enormt viktig resurs – det förstår var och en. De civila aktörerna gör en stor insats. Men de kanske klarar 300–400 liter. Det är alltså viktigt att använda våra egna resurser.

Det var sex sju av de här som ställde upp frivilligt. Men om Försvarsmakten hade fått uppgiften hade det kunnat gå från två tre till fyra fem. Det har jag också kontrollerat. Det är vad man hade kunnat göra om man hade fått uppgiften. Då hade man nämligen kunnat planera om och kalla

in personal. Det är tragiskt att vi inte använder de resurser vi har. Varför tar inte regeringen det initiativet, åtminstone nu i efterhand?

Du är justitieminister också, Morgan Johansson. Nu är vi överens över partigränserna om att beredskapspolisen ska införas. Är det inte rimligt att beredskapspolisen kan användas också vid kris och inte bara vid krig? Jag vill ha ett konkret svar på detta.

Och hur ser ministern på undsättningskårerna som fanns förut? De var en fantastisk resurs. Är de inte en viktig del i att återskapa ett trovärdigt totalförsvaret?

När det gäller helikoptrar måste man också ha ordning på dem om man ska ha ett totalförsvaret. MSB i Norge har 22 helikoptrar – 22 stycken. MSB i Sverige har noll helikoptrar. Och man kan inte ens kommandera in hjälp från Sjöfartsverket eller Försvarmakten. Hur ser ministern på det här?
(Applåder)

Anf. 18 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag vänder mig först till Sverigedemokraterna och Roger Richtoff. Det är uppenbart att när man trycker lite på er och avslöjar att ni är ute och reser, som i första anförandet, får ni backa undan.

Nej, vi har inte avvecklat brandflyget. Det var vad Roger Richtoff sa i sitt första inlägg. I sitt andra inlägg, efter att jag hade tryckt till lite, fick vi höra att det kan vara lite problem med flygfälten. Han backade i den positionen.

Stå inte och säg saker i en riksdagsdebatt som faktiskt är fel och som man mycket lätt kan avslöja! Då blir det nämligen på det viset. Och det är väl uppenbart för alla att det var fel.

Jag har ännu en fråga till Richtoff som har med detta att göra. Han har ju två minuter till på sig. Det handlar om klimatpolitiken. Står ni fast vid er förnekelse av klimatförändringarna? Jimmie Åkesson raljerade kring det i sitt sommartal. Jag menar att om man inte har begripit att klimatförändringarna är på riktigt begriper man inte själva frågeställningen och varför vi måste se till att höja vår beredskap. Det är uppenbart för de allra flesta av oss. Men Sverigedemokraterna har varit det parti som har förnekat det.

När det gäller krisberedskapen tycker jag att jag har varit tydlig i den här debatten med att vi behöver ha mer materiel. Det handlar om mer materiel i våra skogsbrandsdepåer.

Vi måste också ha mer manskaper. Det handlar om att utbilda fler deltidbrandmän.

Vi måste också förstärka den luftburna brandbekämpningen. Det handlar om helikoptrar. Det kan handla om flygplan, det kan handla om EU-kapacitet och det kan handla om svensk kapacitet.

Men det blir inte fler helikoptrar om man inte är beredd att sätta av pengar för det. Därför, Beatrice Ask, är det inte alls tramsigt när jag säger att det finns en motsättning här. Man kan inte gå till val på löften om stora skattesänkningar och i nästa andetag säga att försvaret måste köpa in fler helikoptrar eller att ytterligare investeringar måste göras. Då tror jag snarare att det kommer att bli på precis samma sätt som förra gången ni styrde, att ni prioriterar skattesänkningar framför krisberedskap.

(Applåder)

Anf. 19 BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Till Morgan Johansson kan jag bara säga: Vi utlovar ingen extra semestervecka för miljarderna. Det här med ekonomi kan vi alltså diskutera en annan gång.

När det brinner struntar folk i vilket parti som tycker vad. Då vill man att räddningstjänsten ska komma, och man vill att det ska hanteras effektivt.

Jag tror att vi alla är överens om att det finns mer att göra. Och vi i Alliansen har presenterat ett tiopunktsprogram som är en bra start för att uppgradera räddningstjänsten och de olika funktioner som krävs i händelsekedjor som vid bränder, stora översvämningar och annat.

Ledningen och samordningen, nationellt och på flera nivåer, måste bli bättre. Det finns otaliga exempel på det. En räddningschef fick ägna ett helt dygn åt att svara på alla civila samtal tills han kastade telefonen och ringde sin chef och sa: "Kan jag få ta ut en ny mobiltelefon, för det här håller inte?" Han skulle nämligen också leda arbetet med att bekämpa en lömsk skogsbrand. Det finns mer att göra här.

Vi försöker arbeta med de här frågorna på ett konkret, målmedvetet och praktiskt sätt. Det är otroligt viktigt. Jag behöver inte upprepa vad mina kamrater i Alliansen har lyft upp här. I många stycken är vi överens, och det är bra.

Det är några saker som inte har tagits upp som jag ändå vill nämna på 40 sekunder.

Den ena är frågan: När är en brand under kontroll? Flera av de stora bränderna har släckts i omgångar, och sedan har de tagit sig igen. Ansvar för eftersläkningsarbetet måste vi diskutera och fundera över.

Den andra saken är: Många bränder är anlagda – inte de stora bränderna i Norrland, det tror ingen. Jag har mött räddningschefer i Mellansverige som har sagt att upp till 30 procent av bränderna i vissa områden har varit anlagda. Eldningsförbud respekteras inte heller, och folk slarvar. Detta måste vi arbeta med.

Det tredje som jag inte hinner gå in på är: Är skogen försäkrad? De stora bolagen är sina egna försäkringsbolag, men annars är skogen ganska oskyddad. Det är ett problem.

(Applåder)

Anf. 20 ROGER RICHTOFF (SD):

Fru talman! Man ska hinna med att bemöta ministrarnas lögner, men jag får se om jag hinner med det. Jag är van vid dina lögner och dina utsvävningar. Jag hoppas att vi blir av med dig den 9 september, men det är en annan fråga. Jag ska försöka hinna med att bemöta dina lögner.

Vad vill vi göra? Vi vill bevara och stödja de små flygfälten. Vi vill stödja brandflyget ekonomiskt. Under 2002–2007 avvecklade man bland annat det statliga stödet. Sedan infördes det igen efter stormen Gudrun. Vissa flög frivilligt efter denna.

Man har stora ekonomiska problem med en i många stycken ålderdomlig flygflotta. Man får inte några bidrag. Det finns inte heller något stöd för att behålla flygplatserna i den storlek som man skulle vilja.

Sedan tycker vi att man ska kunna beredskapsställa. Om behov finns gör man regeländringar. Man ska kunna ha Herculesplan och helikoptrar i beredskap. Då får man göra vissa regeländringar. Gör det!

Sedan måste man öva och köpa in till exempel MAFF-systemet till Hercules, som vi föreslog 2015. I vår budgetmotion för 2015 föreslog vi att man skulle köpa in beredskapsställ.

Vi ska köpa in utrustning för brandbekämpning, ja, det behövs. Det har tagits upp av flera allianspartier här. I dag säger man att det inte behövs för att lösa krigsuppgifterna. Men i framtiden kommer det att brinna även i krig, så då har man möjlighet att köra in detta.

Vänsterpartiet och Miljöpartiet har fullständigt struntat i klimatutredningen. Vi är för kärnkraft. Vi anser att klimatet ändras. Det fanns en istid med två kilometer tjockt istäcke. Det kommer tillbaka om 20 000–30 000 år. Klimatet ändrar sig.

Det enda som Miljöpartiet och Vänsterpartiet har åstadkommit är en intellektuell brandgata. Det är ert eftermäle.

Anf. 21 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Jag vill tacka för den här debatten. Jag tycker att det har varit många intressanta perspektiv. Vi var nog många som chockades över den långvariga torkan och de extremt stora konsekvenser som bränderna fick. Vi kommer att leva med följderna av dem i ganska lång tid. Det finns också en enorm styrka i Sveriges förmåga till mobilisering samt viljan hos alla runt om i hela Sverige att hjälpa till att göra det så bra som möjligt.

Under den här debatten har jag försökt att lyfta klimatförändringarna på flera olika sätt. Det handlar ju om att det här – även om det är en enskild väderhändelse som inte kan kopplas till klimatförändringarna – är ett exempel på det som kommer att bli mycket vanligare med ett varmare klimat. Det kommer att bli mer torka, fler översvämningar och fler bränder. Vi måste vara beredda på det, och samhället måste anpassas efter det. Vi måste se till att det görs mer satsningar på klimatanpassning och att det finns en förmåga som gör att vi kan ta oss an detta på ett bättre sätt.

Det är emellertid inte fler helikoptrar som kommer att förhindra att det blir fler bränder i framtiden. De kommer att bli fler, oavsett hur mycket klimatanpassningsåtgärder som vi vidtar eller hur väl vi ställer om det civila försvaret. Det som verkligen behövs är klimatpolitik. Vi måste ställa om hela samhället, industrin och transporterna. Vi måste konsumera på ett annat sätt. Vi kan inte leva som om det fanns mer än ett jordklot; allt detta behöver vi göra nu.

Alla forskare och alla partier utom Sverigedemokraterna är överens om att det är så här det ser ut. Det är nu vi har möjlighet att ta det ansvaret, men om bara några år kan det vara för sent. Jag vill verkligen säga att det är nu som det behövs.

Anf. 22 DANIEL BÄCKSTRÖM (C):

Fru talman! Tack, övriga meddebattörer, för den här viktiga debatten. Ett varmt tack till alla som under sommaren har gjort så oerhört viktiga insatser i olika sammanhang och i olika uppdrag!

Det är samverkan och samarbete som kommer att göra att vi lyckas att stärka vår krisberedskap framöver. Det viktigaste arbete som vi har framför oss är hur vi förvaltar och tar till vara de goda förslag och utredningsinitiativ som har presenterats och kommer att presenteras. Vi måste lära av erfarenheterna och göra praktisk politik av verkligheten.

Miljöpartiet och Vänsterpartiet vill mer lägga sig på en makronivå här och diskutera klimateffekterna ur ett globalt perspektiv än att se vilka konkreta åtgärder som behöver vidtas för krisberedskapen. Jag instämmer i att det hör ihop.

Skogen är en oerhört viktig resurs för att ställa om Sverige till ett mer hållbart samhälle. Det gäller förnybara bränslen och att binda koldioxid. Vi måste också få ett företagande som bidrar till hållbarheten i hela landet.

Den här frågan är jätterelevant för många av de skogsägare som har drabbats under sommaren. Ju mer vi kan göra för att förbättra klimatet, desto mer kan vi utveckla bygderna. Då behövs det en krisberedskap och en närhetsprincip som gör att folk känner trygghet när det brinner. När det börjar brinna ska man veta att man får hjälp. Krisberedskapen ska inte vara dimensionerad bara för att klara *ett* larm. Det kan vara många larm samtidigt i en kommun. Då behövs det en dimensionering som håller och också möter de enskildas behov.

Vi behöver stärka beredskapen i hela landet. Vi är beredda att tillföra de resurser som krävs för att få mer personal, för att köpa in materiel och för att bygga ledningsstruktur – detta för att kunna göra detta bättre tillsammans.

Att förutse det oförutsägbara är en av utmaningarna för vårt ledarskap framöver.
(Applåder)

Anf. 23 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Det är tyvärr sannolikt att vi får uppleva fler bränder och andra naturkatastrofer i framtiden, även om vi måste göra vårt bästa för att förhindra dem genom att snarast ställa om samhället i en långsiktigt hållbar riktning.

Vi måste även vara bättre rustade nästa gång det brinner i våra skogar. Vi behöver bättre tillgång till flyg och helikoptrar för brandbekämpning från luften. Vi bör ge Försvarsmakten tydligare direktiv om att delta vid samhällsliga kriser och katastrofer.

Vi skulle kunna utbilda de värnpliktiga i brandbekämpning och annan katastrofbekämpning. Vi kan återuppta civilplikten för att ytterligare höja beredskapen och stärka hela civilförsvaret.

Vi måste utbilda fler brandmän och stärka deltidsbrandkåren runt om i landet och se till att de som jobbar inom räddningstjänsten får bättre arbetsvillkor och högre löner.

Framför allt måste vi ställa om samhället långsiktigt. Vänsterpartiet har lagt fram en rad konkreta förslag. Vi vill ge ett tydligare uppdrag till *en* myndighet att samordna arbetet med klimatanpassning. Vi vill avsätta 150 miljoner extra till kommunerna för förebyggande arbete. Vi vill avsätta 300 miljoner årligen till länsstyrelserna för klimatanpassning. Vi vill satsa 1 miljard kronor årligen för stöd till kommuner och landsting och företag som vill klimatanpassa och minska sina utsläpp. Vi vill införa en grön investeringsbank. Detta är bara några av alla de förslag som vi har lagt fram på det här området.

Klimatförändringarna är här på riktigt, och vi måste snarast börja ställa om samhället så att det blir långsiktigt hållbart inom alla områden. Samtidigt måste vi rusta oss för att bättre kunna möta olika naturkatastrofer i

framtiden. Det är ingen omöjlighet. Det finns fortfarande tid, och vi vet vad som behöver göras.

Tack för debatten!

Anf. 24 ALLAN WIDMAN (L):

Fru talman! Det är kanske på sin plats att upplysa justitie- och inrikesministern om att Liberalerna under de kommande tre åren vill satsa 24 miljarder mer än regeringen på det militära och civila försvaret. För vår del handlar det alltså inte om att det är nödvändigt med nedskärningar. Det handlar heller inte om att inhandla några nya helikoptrar eller kanske inte ens flygplan, utan det handlar om att se till att våra gemensamma resurser används optimalt för skattebetalarnas räkning. Vill man medverka till en sådan samordning eller inte? På den här punkten är inrikesministern mig fortfarande svaret skyldig.

Jag har heller inte fått något svar på frågan om hur regeringen tänker belöna och uttrycka sin uppskattning för dem som har gjort insatser inom och utanför räddningstjänsten den här sommaren. Även den frågan får väl anstå.

Fru talman! Jag vet att fru talmannen inte kan ingripa, men tillåt mig, när jag nu har mitt sista anförande, att djupt få beklaga att meningsmotståndare använder uttryck som "lögner" om vad andra säger. Det bidrar inte till respekt för vare sig vår demokrati eller denna kammare.

Tack för debatten!

(Applåder)

Anf. 25 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru talman! Jag och Kristdemokraterna begärde den här debatten då vi tyckte att det var viktigt att belysa hur vi kan lära av det som har hänt och se till att vi är bättre rustade nästa gång detta händer. Eftersom 70 procent av vårt konungarike består av skog kan vi räkna med att detta kommer att ske igen.

Då kan det inte vara så att vi om igen måste uppleva att MSB inte har befogenheter att kommendera över helikoptrar och att det inte finns någon som kan göra det. Det är en orimlig situation. Jag tror att detta är något som inte bara jag vill ha svar på; jag tror att även svenska folket vill höra hur det kommer sig att MSB inte har fått befogenheter. Och varför har ni inte lyssnat till det som kanske var ett av de enskilt viktigaste förslagen från Försvarsberedningen, nämligen att MSB ska föras tillbaka till Försvarsdepartementet?

Försvarsmakten har fantastiska helikoptrar. Särskilt Black Hawk är en fantastisk helikopter, som kan landa i princip överallt och som kan ta stora skopor vatten. Vad är det som hindrar att regeringen tar initiativ till att ge tillbaka uppgiften att hjälpa det civila samhället när vi inte klarar ut det här? Varför tar man inte något sådant initiativ? Det hade ju gjort skillnad redan i somras. Mellan två och tre helikoptrar användes, men det hade kunnat vara fyra fem. Jag undrar var skon egentligen klämmer. Visst är det bra att andra länder hjälper oss; vi är tacksamma för det. Men hur kommer det sig att vi inte kan använda våra egna resurser?

Och hur ser ministern på det här med beredskapspolisen och undsättningskårerna? Hur kan vi göra Sverige mer robust? En sak är nämligen

säker: Det här är inte sista gången vi ser en kris. Vi måste vara bättre rustade nästa gång det sker.
(Applåder)

Prot. 2017/18:142
30 augusti

*Aktuell debatt om
bekämpningen av
skogsbränderna*

Anf. 26 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Först vill jag ta upp en ren hygienfråga. Richtoff! Stå inte och anklaga andra att komma med lögnar om du sedan inte kan backa upp ditt påstående med ett enda ord! Det gäller särskilt när man själv har varit ute och cyklat, som du har varit i denna debatt, och blivit påkommen med påståenden som faktiskt inte stämmer.

Jag fick svar på min fråga. Jag ställde ju en fråga till Sverigedemokraterna om hur de ser på klimatpolitik. Jag fick svar på det: Klimatförändringarna viftades bort. Det blev tydligt för alla.

Efter sommarens bränder går vi nu fram med den utvärdering som ska göras. Det här ska göras systematiskt och ordentligt. Man ska titta på många olika sorters frågor. Ledning och styrning är en del av detta. Jag är öppen för förändring även när det gäller den delen. Jag kan dock dra slutsatser redan nu om sådant som vi måste göra och sådant som dessutom måste göras ganska snabbt. Det handlar om materielinköp, om manskap – att utbilda fler brandmän – och om det luftburna stödet för brandbekämpningen.

Många av er på allianssidan har under debatten lyft fram att försvaret måste göra mer vid krisbekämpning som denna. Jag vill framhålla att försvaret gjorde en fantastisk bra insats under sommaren. Hemvärnet arbetade på ett mycket bra sätt. Vi hade tillgång till helikoptrarna. Sju besättningar gick runt på de helikoptrar som vi hade uppe.

Ni säger att ni vill satsa mer. Det är gott så. Men jag tror att de flesta minns hur alliansregeringen skar ned så mycket på försvaret under sin regeringstid att en försvarsminister avgick i protest. Ni avskaffade dessutom värnplikten. Det är därifrån vi kommer. Den här regeringen stärker nu försvaret och ser till att lägga mer pengar på det civila försvaret än någon annan regering har gjort på mycket länge. Vi ska fortsätta på den vägen.

En sak vet jag dock: Ni kommer aldrig att kunna betala en enda ny helikopter eller en enda ny brandslang med en skattesänkning. Därför är utgången av valet också viktig ur krisberedskapssynpunkt.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollet för den 9 augusti justerades.

§ 3 Meddelande om namnändring

Förste vice talmannen meddelade att Margareta Larsson (-) ändrat namn till *Margareta Gunsdotter*.

§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövningar

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in:
prot. 2017/18:39 för torsdagen den 7 juni från socialförsäkringsutskottet,
prot. 2017/18:31 för torsdagen den 14 juni från näringsutskottet,
prot. 2017/18:32 för torsdagen den 14 juni från skatteutskottet,
prot. 2017/18:39 för torsdagen den 14 juni från utbildningsutskottet,
prot. 2017/18:52 för torsdagen den 14 juni från finansutskottet,
prot. 2017/18:33 för tisdagen den 19 juni från skatteutskottet,
prot. 2017/18:41 för tisdagen den 19 juni från socialförsäkringsutskottet,
prot. 2017/18:54 för tisdagen den 19 juni från finansutskottet,
prot. 2017/18:42 för torsdagen den 12 juli från utrikesutskottet,
prot. 2017/18:55 för torsdagen den 9 augusti från finansutskottet,
prot. 2017/18:38 för tisdagen den 21 augusti från miljö- och jordbruksutskottet,
prot. 2017/18:34 för onsdagen den 22 augusti från kulturutskottet,
prot. 2017/18:34 för torsdagen den 23 augusti från näringsutskottet och
prot. 2017/18:35 för torsdagen den 23 augusti från trafikutskottet.

§ 5 Anmälan om faktrapmemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktrapmemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2017/18:FPM160 Nytt Fiscalisprogram för samarbete på beskattningsområdet *COM(2018) 443* till skatteutskottet
2017/18:FPM161 Infallsvinklar för EU-strategi mot olagliga skjutvapen samt små och lätta vapen *JOIN(2018) 17* till utrikesutskottet

§ 6 Anmälan om granskningsrapport

Förste vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till trafikutskottet:
RiR 2018:21 Nytt signalsystem för järnvägen – effektiviteten i införandet av ERTMS

§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott och beslut om uppskjuten behandling

Följande dokument hänvisades till utskott:
Propositioner
2017/18:279 till justitieutskottet
2017/18:281 till konstitutionsutskottet
2017/18:285 till utrikesutskottet

Kammaren biföll talmannens förslag att behandlingen av propositionerna 2017/18:279 och 285 samt skrivelse 2017/18:282 skulle få uppskjutas till nästa valperiod.

§ 8 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

- 2017/18:284 Moderna och rättssäkra regler för att hålla utlänningar i förvar
- 2017/18:286 Stärkt skydd för valhemligheten
- 2017/18:287 Ändringar i regleringen för Sametinget och sametingsvalet
- 2017/18:288 Förbud mot erkännande av utländska barnäktenskap

Skrivelser

- 2017/18:289 Riksrevisionens rapport om återkrav av bostadsbidrag
- 2017/18:290 Anskaffning av medelräckviddigt luftvärn

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående propositioner och skrivelser skulle förlängas till och med *onsdagen den 10 oktober*.

§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 9 augusti

2017/18:1606 Frakt av foder via sjöfart

av *Maria Malmer Stenergard* (M)
till statsrådet *Sven-Erik Bucht* (S)

den 10 augusti

2017/18:1607 Ridskolornas ekonomiska svårigheter på grund av foderbrist

av *Lotta Finstorp* (M)
till socialminister *Annika Strandhäll* (S)

den 13 augusti

2017/18:1608 Stöd för Kanada och för mänskliga rättigheter

av *Kerstin Lundgren* (C)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

Prot. 2017/18:142
30 augusti

2017/18:1609 Bättre interoperabilitet i nordisk krisberedskap
av *Kerstin Lundgren* (C)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2017/18:1610 Individanpassat brandskydd för äldre och funktionsnedsatta

av *Anna-Lena Sörenson* (S)
till statsrådet Lena Hallengren (S)

2017/18:1611 Kontroll av friskolor

av *Lars Beckman* (M)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

den 14 augusti

2017/18:1612 Utbildningsplikt för nyanlända

av *Lars Beckman* (M)
till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

den 15 augusti

2017/18:1613 Utvisning av utländsk arbetskraft med goda arbetsvillkor

av *Christian Holm Barenfeld* (M)
till statsrådet Heléne Fritzon (S)

den 16 augusti

2017/18:1614 Återsändande av migranter enligt Dublinförordningen
av *Markus Wiechel* (SD)

till statsrådet Heléne Fritzon (S)

2017/18:1615 Straffskärpningar och ändrade rutiner för häktning

av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

den 17 augusti

2017/18:1616 Dömda som begår nya brott i avvaktan på att avtjäna sitt straff

av *Roger Haddad* (L)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

2017/18:1617 Stöd till demokratin i Gambia

av *Birgitta Ohlsson* (L)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 20 augusti

2017/18:1618 Nya myndighetsinstruktioner som en följd av klimatlagen

av *Jens Holm* (V)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

den 21 augusti

Prot. 2017/18:142

30 augusti

2017/18:1619 Ökad gasanvändning

av *Lars Tysklind* (L)

till statsrådet *Ibrahim Baylan* (S)

den 22 augusti

2017/18:1620 Handläggningstider för fastighetsbildning

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet *Peter Eriksson* (MP)

2017/18:1621 Vägunderhållet i Skaraborg

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)

2017/18:1622 Kostnader för fordon, drivmedel och redskap under bränderna

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet *Sven-Erik Bucht* (S)

2017/18:1623 Handel med levande djur

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet *Sven-Erik Bucht* (S)

2017/18:1624 Den aktuella situationen i Bangladesh

av *Anders Österberg* (S)

till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2017/18:1625 Forskning om djurfria metoder

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet *Helene Hellmark Knutsson* (S)

2017/18:1626 Lotsplikt i Öresund

av *Thomas Finnborg* (M)

till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

den 23 augusti

2017/18:1627 SJ och driftsäkerhet

av *Katarina Brännström* (M)

till närings- och innovationsminister *Mikael Damberg* (S)

2017/18:1628 Handläggning av vapenlicenser hos Polismyndigheten

av *Sten Bergheden* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

den 27 augusti

2017/18:1629 Alkobommar

av *Nina Lundström* (L)

till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)

2017/18:1630 Valhemligheten för synskadade

av *Laila Naraghi* (S)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1631 Djurrättsaktivisternas hot mot svenskt lantbruk

av *Sten Bergheden* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

den 28 augusti

2017/18:1632 Insatser för arbetslösa

av *Lars Beckman* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2017/18:1633 En ny Ölandsförbindelse

av *Jan R Andersson* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1634 Beredskapssituationen för Öland vid störningar i broförbindelse

av *Jan R Andersson* (M)

till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

§ 10 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 9 augusti

2017/18:1561 Stoppandet av investeringar i väg 56

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2017/18:1576 Uppsamlingsläger för flyktingar

av *Jens Holm* (V)

till statsrådet Heléne Fritzon (S)

den 13 augusti

2017/18:1591 Fartyg som skyddsobjekt

av *Johan Hultberg* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

den 14 augusti

2017/18:1592 Migrationsverkets ärendehandläggning

av *Annika Qarlsson* (C)

till statsrådet Heléne Fritzon (S)

2017/18:1593 Utvecklingen i Katalonien

av *Betty Malmberg* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 15 augusti

2017/18:1596 SAS inställda flygavgångar

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2017/18:1598 Myndighetsbedömningar av behovet av personlig assistans

av *Bengt Eliasson* (L)

till statsrådet *Lena Hallengren* (S)

2017/18:1599 Återvändande av marockanska medborgare utan asylskäl

av *Erik Andersson* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1595 Vapenlagen

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1597 Nationell tillgång till helikopter vid skogsbrand

av *Lotta Olsson* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1578 Tillgången till brandbekämpningsmateriel

av *Beatrice Ask* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1588 Uppföljning av MSB:s förslag om stärkt samhällsskydd och förbättrad krisberedskap

av *Hans Wallmark* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1568 Risken för skogsbränder

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet *Sven-Erik Bucht* (S)

2017/18:1569 Övergrepp i rättssak

av *Roger Haddad* (L)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1570 Återvändare från Islamiska staten

av *Roger Haddad* (L)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1574 Indragen finansiering till stödtelefonen mot extremism

av *Roger Haddad* (L)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1580 Ökad rekrytering av brandmän och deltidsbrandmän

av *Beatrice Ask* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

2017/18:1579 Brandbekämpning med flyg

av *Beatrice Ask* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

den 17 augusti

2017/18:1589 Vinterns och framtidens energiförsörjning

av *Jörgen Warborn* (M)

till statsrådet *Ibrahim Baylan* (S)

2017/18:1600 Utländska bärplockarläger och rådande eldningsförbud

av *Lars Beckman* (M)

till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

den 20 augusti

2017/18:1602 Förskottering av EU-ersättningar

av *Kristina Yngwe* (C)
till statsrådet *Sven-Erik Bucht* (S)

2017/18:1603 Lägst arbetslöshet i EU år 2020

av *Jenny Petersson* (M)
till arbetsmarknads- och etableringsminister *Ylva Johansson* (S)

den 22 augusti

2017/18:1604 Resurser till Sjöfartsverket

av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)

2017/18:1605 Situationen för HBTQ-personer i Azerbajdzjan

av *Margareta Cederfelt* (M)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2017/18:1614 Återsändande av migranter enligt Dublinförordningen

av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet *Heléne Fritzon* (S)

den 23 augusti

2017/18:1601 Tilldelande av särskild medalj för brandbekämpning

av *Allan Widman* (L)
till justitie- och inrikesminister *Morgan Johansson* (S)

den 24 augusti

2017/18:1607 Ridskolornas ekonomiska svårigheter på grund av foderbrist

av *Lotta Finstorp* (M)
till socialminister *Annika Strandhäll* (S)

den 27 augusti

2017/18:1608 Stöd för Kanada och för mänskliga rättigheter

av *Kerstin Lundgren* (C)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2017/18:1609 Bättre interoperabilitet i nordisk krisberedskap

av *Kerstin Lundgren* (C)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2017/18:1610 Individanpassat brandskydd för äldre och funktionsnedsatta

av *Anna-Lena Sörenson* (S)
till statsrådet *Lena Hallengren* (S)

2017/18:1611 Kontroll av friskolor

av *Lars Beckman* (M)
till utbildningsminister *Gustav Fridolin* (MP)

den 28 augusti

Prot. 2017/18:142

30 augusti

2017/18:1612 Utbildningsplikt för nyanlända

av *Lars Beckman* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister *Ylva Johansson* (S)

den 29 augusti

2017/18:1613 Utvisning av utländsk arbetskraft med goda arbetsvillkor

av *Christian Holm Barenfeld* (M)

till statsrådet *Heléne Fritzon* (S)

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 13.48.

Sammanträdet leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

JOHAN WELANDER

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Aktuell debatt om bekämpningen av skogsbränderna.....	1
Anf. 1 MIKAEL OSCARSSON (KD)	1
Anf. 2 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	1
Anf. 3 BEATRICE ASK (M)	3
Anf. 4 ROGER RICHTOFF (SD)	5
Anf. 5 MARIA FERM (MP)	6
Anf. 6 DANIEL BÄCKSTRÖM (C).....	8
Anf. 7 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	9
Anf. 8 ALLAN WIDMAN (L).....	11
Anf. 9 MIKAEL OSCARSSON (KD)	12
Anf. 10 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	14
Anf. 11 BEATRICE ASK (M)	15
Anf. 12 ROGER RICHTOFF (SD)	16
Anf. 13 MARIA FERM (MP)	17
Anf. 14 DANIEL BÄCKSTRÖM (C).....	18
Anf. 15 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	19
Anf. 16 ALLAN WIDMAN (L).....	20
Anf. 17 MIKAEL OSCARSSON (KD)	21
Anf. 18 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 19 BEATRICE ASK (M)	23
Anf. 20 ROGER RICHTOFF (SD)	23
Anf. 21 MARIA FERM (MP)	24
Anf. 22 DANIEL BÄCKSTRÖM (C).....	24
Anf. 23 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	25
Anf. 24 ALLAN WIDMAN (L).....	26
Anf. 25 MIKAEL OSCARSSON (KD)	26
Anf. 26 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	27
§ 2 Justering av protokoll	27
§ 3 Meddelande om namnändring	27
§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövningar	28
§ 5 Anmälan om faktapromemorior	28
§ 6 Anmälan om granskningsrapport	28
§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott och beslut om uppskjuten behandling	28
§ 8 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid.....	29
§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar	29
§ 10 Anmälan om skriftliga svar på frågor	32
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 13.48.	35